

Kijk-vormen

De kinderen leren variëren op de schemavormen

Huizen, bomen, boten en wolken, groepsworkcollage, 6 jaar

onderwerp

bomen, huizen,
wolken, boten

techniek

waskrijt, collage

formaat

± 12 × 16 cm per
tekening, collage b.v.
50 × 65 cm

Toelichting

Jonge kinderen leggen nog geen direct verband tussen de zichtbare wereld en hun tekening. Ze tekenen op de meest eenvoudige en duidelijke manier waar ze begrip van hebben. Dit noemen we zoals al eerder gezegd, schemabeelden. Vooral de vormen lijken vast te liggen: de verhoudingen minder, de kleuren al spoedig meer, zie *Handboek* hoofdstuk 6. De bedoeling van dit lesje is om in een vroeg stadium het kind te confronteren met het feit dat er bij tekenen een relatie kan ontstaan met de wereld om je heen. Verband leren leggen tussen tekenen en zien dus. De schemavormen van het kind worden niet afgekraakt maar door een spelletje (te spelen) wordt het kind op een gerichte manier gedwongen ook varianten te maken op de bekende schemabeelden. Het is dus een (eerste) kennismaking met andere oplossingen, met andere zienswijzen; door spelenderwijs alternatieven te bieden voor andere huizen, bomen, bloemen etc. wordt de weg geopend naar een grotere expressie. De mate waarin een kind hierin meegaat hangt nauw samen met de leeftijd en de geestelijke ontwikkeling en hangt in de praktijk ook sterk af van omstandigheden. (Heeft het kind veel getekend, met veel of weinig materialen, is er veel/weinig stimulans geweest van thuis uit, is het handig, etc.)

Het tekenen van vormen vanuit het vlak (zie vorige les) wordt herhaald maar de verschillen in de vormen staan nu centraal.

Begeleiding

We nemen voor deze les dezelfde onderwerpen als in les 2; dus weer boom, huis, wolk en boot. Het verschil ontstaat doordat we nu een systeempje gaan hanteren om de kinderen steeds iets nieuws, iets anders, te laten maken. Dat kan als volgt: een groepje van 4 kinderen zit rond een grote tafel. Kind 1 tekent een boom, kind 2 een huis, kind 3 een wolk, kind 4 een boot. Tot hier waarschijnlijk geen enkel probleem (herhaling van les 2, ook het tekenen vanuit de vlek, het krijtje met de platte kant gebruiken, weinig detail, alles wordt opnieuw herhaald). Als de 4 tekeningen af zijn worden ze midden op de tafel gelegd. Elk kind krijgt een nieuw papier en er volgt een 2e ronde. Er wordt gewisseld van onderwerp, kind 1 tekent nu een boot, kind 2 een boom, kind 3 een huis en kind 4 een wolk. De 4 onderwerpen rouleren dus. Nu stellen we het vormprobleempje waar de les om draait: elk kind moet een tekening maken die anders is dan die op tafel ligt. Deze 2e ronde zal nog niet erg moeilijk zijn. In de 3e ronde wordt het al lastiger. Er zijn dan al 2 verschillende huizen getekend en het kind dat dan aan de beurt is zal weer iets anders moeten verzinnen. Ronde 4 is nog moeilijker. (Als er echter dan nog te weinig problemen zijn opgetreden kunnen er nog 4 tekeningen gemaakt worden.) Het verzinnen moet natuurlijk niet met de ogen dicht. Door de verschillende vormen buiten aan te wijzen en illustratiemateriaal te bekijken leren de kinderen spelenderwijs het verband zien tussen tekenen en kijken. Het steeds iets anders maken slaat in deze les vooral op anders van vorm.

Let op: door jonge kinderen zullen kleine vormverschillen, verschillen in grootte, verschillen in kleur ook als echt anders ervaren worden.

In dezelfde groepen als die van les 2 gaan de kinderen ook nu weer de vormen uitknippen en monteren op een groot vel. Ze plakken ze niet zo maar op maar maken er een geheel van, b.v. in de vorm van een havenstadje. Bij de evaluatie worden de collages van les 2 en 3 met elkaar vergeleken. Welke collage lijkt het meest op een echte havenplaats? Welke collage heeft de interessantste vormen?

onderwerp

onze wijk

techniek

tekenen/collage of
foto/collage

formaat

grootte afhankelijk
van hoeveelheid
materiaal

Andere opdracht

De klas of groep maakt samen hun dorp of een gedeelte van hun stad. Hiervoor moet eerst geïnventariseerd worden welke gebouwen allemaal in aanmerking komen (huis, bungalow, flat, brandweerkazerne, bibliotheek, school, kerkgebouw). Deze onderwerpen

worden gezocht (foto's)
of getekend waarbij
ieder kind b.v. een
ander gebouw maakt.
Verdere aankleding kan
ontstaan door middel van
bomen en auto's.

Onze buurt, groepswork, 4-5 jaar